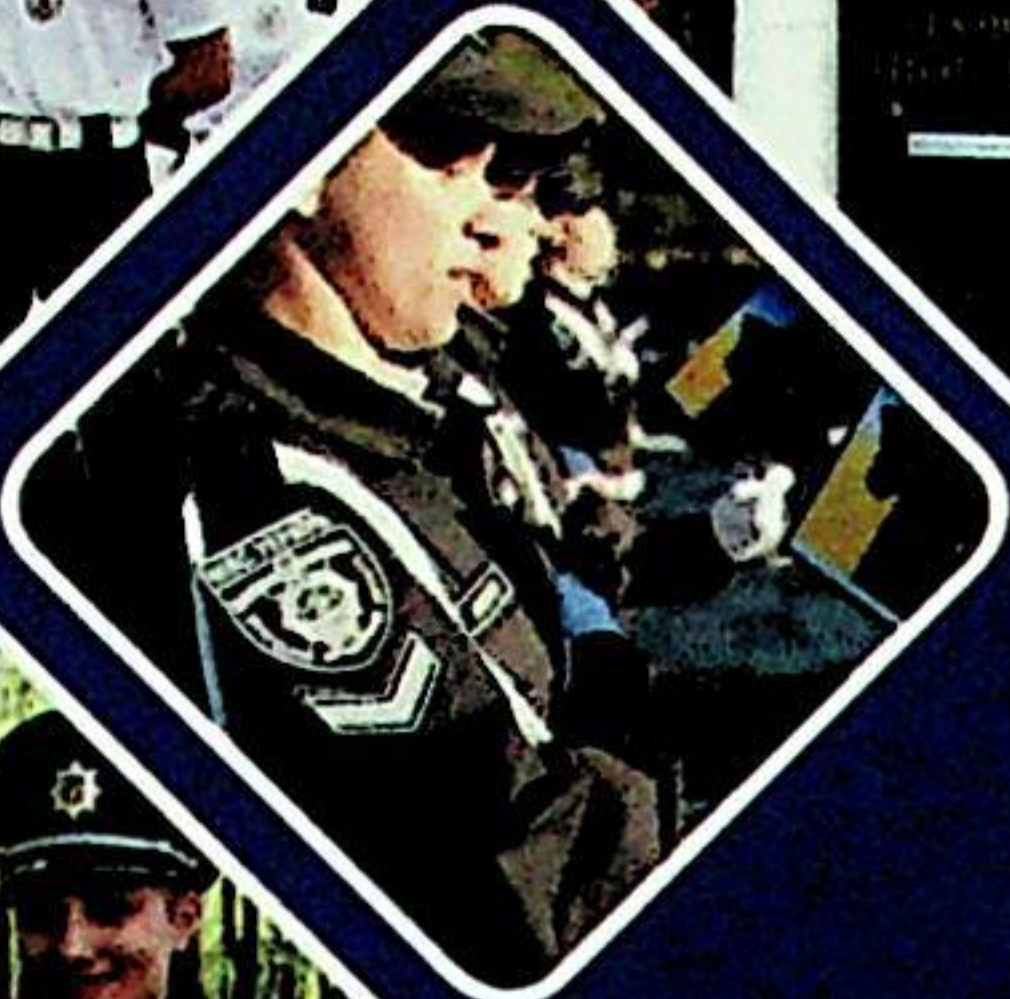

1570644

ВС УКРАЇНИ
ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

О. М. ПЕРЕСАДА

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ОСВІТНІ ТРАДИЦІЇ ПЕРЕВІРЕНІ ЧАСОМ

У навчальному посібнику у вигляді схем та таблиць викладено навчальний матеріал з ключових тем дисципліни Конституційне право України. Завданням навчального посібника є надати змогу та інформацію у формі та обсягах, які дозволять студентам та курсантам закладів вищої освіти вивчити теорії конституційного права, принципів і змісту державної політики, принципів і джерел конституційного права; засвоїти предмет галузі конституційного права; зрозуміти необхідність і сутність державного правового регулювання суспільних відношень, що регулюють сферу становлення незалежної, демократичної, правової держави; навчитись навичкам застосування отриманих ними в ході навчання знань в практичній діяльності та самостійно і творчо застосовувати набуті навички для вирішення проблем фахової діяльності.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА, НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	9
1. Поняття галузі конституційного права	9
2. Предмет галузі конституційного права	12
3. Методи галузі конституційного права України	13
4. Конституційно-правові відносини	16
5. Система галузі конституційного права України	23
6. Джерела конституційного права	30
7. Конституційне право як наука	33
8. Конституційне право як навчальна дисципліна	37
<i>Питання до теми для самоконтролю</i>	39
РОЗДІЛ 2. КОНСТИТУЦІЯ – ОСНОВНИЙ ЗАКОН ДЕРЖАВИ	40
1. Поняття конституції	40
2. Теорії походження конституції	41
3. Соціальна цінність	42
4. Сутність конституції	43
5. Види конституцій	43
6. Структура конституції	46
7. Юридичні властивості конституції	48
8. Функції конституції	49
9. Конституціоналізм: поняття та засади	50
<i>Питання до теми для самоконтролю</i>	52
РОЗДІЛ 3. ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ	53
1. Конституційний лад: поняття, принципи та елементи	53
2. Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут	56

3. Форма правління, форма державного устрою та режиму України	60
4. Україна – суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава	63
<i>Питання до теми для самоконтролю</i>	73
РОЗДІЛ 4. ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	74
1. Поняття, природа та риси конституційних прав та свобод людини і громадянина	74
2. Класифікація основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина	76
3. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні ..	80
4. Реалізація прав та свобод людини і громадянина	82
<i>Питання до теми для самоконтролю</i>	88
РОЗДІЛ 5. ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН, ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА В УКРАЇНІ	89
1. Поняття людина, особа, громадянин	89
2. Поняття, складові елементи та принципи правового статусу людини і громадянина та їх конституційне закріплення	90
3. Громадянство України: поняття та ознаки	94
4. Підстави набуття та припинення громадянства України	98
5. Державні органи та посадові особи, що вирішують питання громадянства	104
6. Правовий статус іноземців та осіб без громадянствагани	105
7. Правовий статус біженців	110
<i>Питання до теми для самоконтролю</i>	114
РОЗДІЛ 6. ВИБОРИ ТА РЕФЕРЕНДУМ	115
1. Вибори	115
2. Виборче право і виборча система України	117
3. Конституційні принципи виборчого права України	120

4. Виборчий процес і його стадії	124
5. Поняття, соціальна функція та види референдумів	126
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>131</i>
РОЗДІЛ 7. ДЕРЖАВНА ВЛАДА	132
1. Поняття та система влади	132
2. Механізм держави та державний апарат	134
3. Органи державної влади	139
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>148</i>
РОЗДІЛ 8. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПАРЛАМЕНТУ УКРАЇНИ	149
1. Поняття, ознаки та функції парламенту України – Верховної Ради	149
2. Структура Верховної Ради України	151
3. Повноваження Верховної Ради України	153
4. Акти Верховної Ради України	159
5. Правовий статус народного депутата України	163
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>169</i>
РОЗДІЛ 9. ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ	170
1. Місце президента України в системі органів державної влади	170
2. Вибори Президента України	171
3. Повноваження Президента України	173
4. Дострокове припинення повноважень Президента України	177
5. Апарат Президента	179
6. Акти Президента України	181
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>185</i>
РОЗДІЛ 10. ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ	186
1. Ознаки, види, принципи та система органів виконавчої влади	186
2. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади ..	189

3. Повноваження та акти Кабінету Міністрів	193
4. Центральні органи виконавчої влади	197
5. Місцеві органи виконавчої влади	201
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>205</i>

РОЗДІЛ 11. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ

ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ	207
1. Поняття території та державного кордону України	207
2. Територіальний устрій України	209
3. Поняття та принципи місцевого самоврядування	214
4. Система місцевого самоврядування	217
5. Функції та гарантії місцевого самоврядування	220
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>224</i>

РОЗДІЛ 12. СУДОВА ВЛАДА .....

1. Загальні засади правосуддя в Україні	225
2. Судова система України	227
3. Місце Конституційного Суду у системі судоустрою України	235
4. Підстави та правові наслідки розгляду справ Конституційним Судом України	237
<i>Питання до теми для самоконтролю .....</i>	<i>240</i>

ЛІТЕРАТУРА .....

241